

NORSEMAN AS
c/o Bernt Stilluf Karlsen, Lommedalsveien 375
1350 LOMMEDALEN

Vår dato: 28.04.2023

Vår ref.: 202218753-2 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Kristine Naas

NVE avslår søknad om konsesjon til Sagstua kraftverk i Lomma – Bærum kommune i Viken

Vi viser til søknad av 1.10.2022 om tillatelse til å bygge Sagstua kraftverk i Lomma. Vi viser også til vårt vedtak av 27.4.2020 der det samme kraftverket er vurdert konsesjonspliktig.

NVE avslår søknad om Sagstua kraftverk

NVE vedtar at søknad om tillatelse til å bygge Sagstua kraftverk i Lomma i Bærum kommune får avslag uten ytterligere saksbehandling.

Vedtaket har hjemmel i vannressursloven §§ 34 og 35 nr. 5 og 8, og § 24, 2. ledd, bokstav c)

Hvorfor kan vi ikke gi tillatelse?

Det er planlagt et maksimalt vannuttak som tilsvarer 150 % av middelvannføringen. Dette vil påvirke vannføringen i vassdraget så sterkt at det er i strid med verneverdiene i vassdraget.

Hva går planene om Sagstua kraftverk ut på?

Det er planlagt å benytte opprinnelig fall på ca. 9 m, over en strekning på ca. 60 m av Lomma. Kraftverket er opprinnelig fra ca. 1914-17 og har vært ute av drift siden 1960-tallet, da det ble ødelagt av isgang. Eksisterende inntaksdam skal benyttes og kraftstasjonen skal reetableres på fundamenter fra det gamle kraftanlegget. Det vil være behov for ny rørgate.

Middelvannføringen er beregnet til 1,3 m³/s og alminnelig lavvannføring 74 l/s. Det er planlagt å slippe en minstevannføring på 54 l/s om sommeren og 112 l/s om vinteren. Dette tilsvarer 5-persentilene for sommer og vintervannføring. Installert effekt er oppgitt til 0,18 MW. Kraftverket er planlagt med en største og minste slukeevne på hhv. 1,99 og 0,06 m³/s. Største slukeevne utgjør 150 % av middelvannføringen.

Hvordan vurderer NVE planene?

NVEs konkrete vurderinger bygger på informasjon gitt i søknaden, fagrapporten for biologisk mangfold og andre tilgjengelige kilder. NVE mener at denne informasjonen er tilstrekkelig til å gjøre vedtak i saken.

Sagstua kraftverk må vurderes som et nytt tiltak

Kraftverket har ikke vært i drift siden 1960-tallet og er dermed ikke å anse som igangværende virksomhet, men vurderes som et nytt vassdragstiltak, jf. vannressursloven §§ 66 og 35 nr. 2.

Utbygging må ikke komme i konflikt med verneverdiene

Lomma er en del av de vernede Nordmarkavassdragene som ble vernet gjennom verneplan I for vassdrag (St. Prp. nr. 4 1972-73). Det overordnede målet med vassdragsvernet er å ta vare på et utsnitt av norsk vassdragsnatur. I suppleringsverneplan for vassdrag, vedtatt av Stortinget i 2005, ble det åpnet for utbygging av mikro- og minikraftverk på inntil 1 MW i verna vassdrag. Det er satt som en klar forutsetning at utbyggingen ikke kommer i konflikt med verneverdiene.

Sagstua kraftverk har en installert effekt på 0,18 MW og oppfyller kriteriet for å søke konsesjon i verna vassdrag. Normalt er det kommunen som er vassdragsmyndighet for søknader om konsesjon for kraftverk under 1 MW, jf. vannressursloven § 64. I forskrift om kommunens myndighet i mindre vannkraftsaker, § 1, er verna vassdrag et av unntakene fra denne myndigheten. NVE er dermed vassdragsmyndighet og fatter vedtak i saken.

NVE kan i medhold av vannressursloven § 24, 2. ledd, bokstav c) unnlate å sende en søknad på høring dersom det er klart at søknaden vil bli avslått.

På bakgrunn av Stortingets vedtak og forarbeider mener NVE at nye kraftverk i vernede vassdrag som hovedregel ikke skal bygges der en utbygging vil svekke verneverdiene. Det må imidlertid foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle, der det legges vesentlig vekt på verneverdiene. For vernede vassdrag er vektlegging av endringer i vannføringsregimet og naturinngrep viktige momenter i grunnlaget for å vurdere virkningene som et tiltak vil ha på verneverdiene.

Prinsippet om naturlig vannføring i vernede vassdrag

I vernede vassdrag er det et prinsipp at det skal være igjen en romslig og naturlig variasjon i vassdraget også etter utbygging, slik at vassdraget ikke fremstår som regulert. Dette prinsippet er stadfestet av Olje- og energidepartementet (OED) gjennom flere vedtak, blant annet i klageavgjørelse vedr. Hegelstad kraftverker¹, Malmei kraftverk² og Kilåi kraftverk³. Der blir det fremhevet at det sjelden gis konsesjon til et høyere maksimalt vannuttak enn ca. 50 % av middelvannføringen, av hensyn til naturmiljøet og naturlige variasjoner i vannføringen gjennom året.

Dette kom også fram i NVEs vedtak om konsesjonsplikt for Sagstua kraftverk. Der viser vi også til at tillatelser som er gitt til nye kraftverk i vernede vassdrag i all hovedsak har en maksimal slukeevne mellom 20 og 50 % av middelvannføringen.

¹ NVE200700984-5 13.6.2008

² NVE200700012-32 18.12.2013

³ NVE200700795-35 7.11.2013

Etter NVEs syn vil en utbygging av Sagstua kraftverk med et største vannuttak tilsvarende 150 % av middelvannføringen frata vassdraget dets naturlige vannføringsdynamikk, og dermed ikke være forenlig med utbygging i verna vassdrag. Dette alene er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Det er ikke søkt om andre alternativ

I søknadsmalen spør vi om det er vurdert alternative utbyggingsløsninger. I søknaden står det: «*Det foreligger ingen alternative utbyggingsløsninger.*»

NVEs konklusjon

Av hensyn til verneverdiene i utbyggingsområdet vedtar NVE at søknad om konsesjon for bygging av Sagstua kraftverk i Lomma i Bærum kommune må avslås uten ytterligere saksbehandling. Planene er i strid med verneverdiene.

Vi har ikke vurdert fordelene ved tiltaket og konsekvenser for andre allmenne interesser

Når verneverdiene taler imot avslås søknaden uten at det gjøres en fordel-ulempevurdering med hjemmel i vannressursloven § 25. Vi har derfor ikke vurdert ulempene i form av konsekvensene for andre allmenne interesser i vassdraget, opp mot fordelene ved tiltaket som for eksempel kraftproduksjon.

Klagerett

Se eget vedlegg om klageadgang.

Med hilsen

Inga Nordberg
direktør

Gry Berg
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner

Mottakerliste:

NORSEMAN AS

Kopimottakerliste:

BÆRUM KOMMUNE

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

NORSEMAN AS
VIKEN FYLKESKOMMUNE

Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs -epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.